ARCHIVE COPY

Please return.

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արեւելեան Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume IV. Number 2

June, 1981

Վեհափառը «Կիլիկեան Իչխան»ի Շքանչանով կը գարդարէ Պր․ Սարոյեանի կուրծքը

ԵՍ ՀԱՑ ԵՄ

Մայիս 18-ին, Ֆրեզնոյի մէջ իր աչքերը յաւիտենութեան փակեց «Անունս Արամ է» կեանքի վէպի հեղինակ, համաչխարհային հռչակի տէր եւ անկրկնելի հայ Ուիլիըմ Սարոյեանը։ Համաչխարհային մամուլը լայնօրէն անդրադարձաւ իր կեանջին, գեղարուեստական վաստակին եւ ամերիկեան գրականութեան մէջ իր վայելած դիրքին եւ Համբաւին մասին։ Վստա-Հաբար, Մարջ Թուէյնի Հետ միասին, Սարոյեան պիտի մնայ անկորնչելի արժէք մը ամերիկեան գրականութեան մէջ։ Բայց, ատկէ վե՛ր է իր արժէջը — զտարիւն հայ, Պիթլիսցի դաղթական հայ ծնողջի այս չառաւիզը մինչեւ վերջ մնաց ու ապրեցաւ Հայութեան պարտամունքով, եղաւ Հարիւր տոկոսով Հայ, հարիւր տոկոսով ամերիկացի, եւ ամէն տեղ երգեց իր Հայութիւնը։ Ատով՝ չնուազեցաւ իր արժէջը․ աւելի մեծցաւ, որովհետեւ ազգայինի անկեղծ ակունք– ներէն խմած այս գրագէտը յաջողեցաւ հասնիլ միջազգայինին . այլ խօսքով՝ անկեղծ, մաքուր, վճի՛տ մարդն էր, որ իր պարզուԹեան մէջէն հասաւ համա-մարդկայինին։ Ստորեւ՝ կարգ մը յայտարարու-Թիւններ իրմէ, իր մասին, իր հայութեան մասին, իր Հաւատամբը եւ լինելուԹիւնը արտայայտող ։ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

- Հայերէնը հայուն խորհուրդն է։
- ® Ես Հայ եմ , եւ դուբ գիտէջ , Թէ ի°նչ դժուարին եւ միանգամայն ի^ջնչ հրաչալի բան է այդ։
- Հայ մը բնաւ չի կրնար հայ չըլլալ ։
- Ես չեմ կարող իմ ինքնուԹեանս մասին մտածել Հա– յութենեն դուրս։
- Հայերէն սորվիլն ալ սուրբ գործ է։
- Մեն**ը Նարեկի ժողովուրդ են**ը․ Նարեկեան Հոգիով եւ Նարեկեան մաքով՝ ճչմարտութեան հետամուտ։
- Մեր ժողովուրդ լաւ ժողովուրդ է, պստիկ է, բայց մեծ է, լաւ Հոգի ունի․ յատկապէս մեր գիւղացիներ պարզ ու չիտակ հոգու տէր մարդեր են…։ Սիրեցէբ մեր ժողովուրդ։
- Է՜, տղաը, ըսէը նայիմ, ո⁰րտեղացի էը։ Այսինըն՝ ո°րտեղացի կ՚ըսեմ նէ՝ Հայրերո՛ւն որտեղացի ըլ– լալը ըսել կ'ուզեմ։ Այսինքն Թէ Հայաստանի ո՛ր
- Այսինըն... ընիկը։ Ո՞ր իսկական Հայը, մա'նաւանդ տարեց հայր առաջին հերթին այդ չի հար-
- Ասում ենը, յետոյ Սարոյեանը կարծես ամփոփում

Ուրեմն Գուրգէն վանեցի է, ես՝ պիթլիսցի, Կար-պիս ու Աբրահամ կիլիկեցի։ Բայց Գուրգէն **ծ**նած է Վան, ես՝ Ֆրեզնօ, Կարպիս՝ Աթեէնը, ԱբրաՀամ՝ Ալեքսանդրէթ... Շարունակութերւն էջ 4...

The National Representative Assembly Convenes in Worcester, Mass.

The Religious Conference and the National Representative Assembly of the Eastern Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America and Canada, convened in the Holy Trinity Armenian Apostolic Church of Worcester, MA, from May 12 - 15, 1981. The Prelate, His Grace, Bishop Mesrob Ashjian presided over the convention in which over 70 clergy and lay delegates

Tuesday, May 12th was devoted entirely to the Religious Conference, held in the Holy Trinity Church Hall. Participating in the Conference were seventeen Reverend Fathers, representing Prelacy parishes. Deacon Mgerditch Mgerditchian attended as a guest.

Morning and evening periods of meditation and prayer were part of the day's schedule.

The Conference opened with His Grace, Bishop Ashjian's remarks, and a word of welcome from Rev. Vazken Bekiarian, Pastor of the Worcester Holy Trinity Armenian Apostolic Church. Following the Prelate's remarks, the Tivan was formed with Rev. Archpriest Torkom Hagopian as Chairman and Rev. Sahag Vertanessian as Secretary.

His Grace, Bishop Ashjian, in his address, stressed the duties and obligations of the Armenian clergy in serving to expound the word of the Bible and in performing with dedication the spiritual tasks and responsibilities placed upon them. His Grace also mentioned the 50th anniversary of the Seminary emphasizing the importance that it be celebrated amongst all Prelacy affiliated church bodies and community members in unison.

On this occasion a telegram was sent to His Holiness Khoren I and His Holiness Karekin II Co-Adjutor of the Holy See of Cilicia, in the name of the Religious Con-

Following the reading of the Religious Council's Annual report, two lectures were given: 1) "The Paulician Sect" by Rev. Archpriest Asoghik Kelejian; 2) "The Shroud of Turin' by Rev. Antranig Baljian.

After the lectures, the Conference floor was open to three Committee reports of the Religious Council which had been established during the 1980 Religious Con-

It was noted that in a year's time these committees have done a commendable job in introducing the nature, function and beliefs of the Armenian Apostolic

At the close of the conference, thirteen clergy were elected as delegates for a four-year term to the NRA.

THE NATIONAL REPRESENTATIVE ASSEMBLY

The National Representative Assembly convened on wednesday, May 13th, 1981 at 3:30 p.m. in the Holy Trinity Armenian Apostolic Church. The Prelate invited the eldest delegate, Mr. Gosdan Bozajian, the youngest, Dr. Arsen Michaelian to act as Chairman and Secretary respectively, of the temporary Tivan. His Grace, the Prelate formally opened the meeting with the Lord's

The Pastor of the host Church, on behalf of the Board of trustees, Rev. Vazken Bekiarian, and Mr. Aram Parghamian, welcomed the delegates. Following their remarks, the meeting proceeded with scheduled activities.

After the formation of the Credentials and Election Committees, the permanent Tivan was elected as follows: Nerces Chitjian, First Chairman; Astor Guzelian, Second Chairman; Rev. Sahag Vertanessian, Armenian Secretary; Mrs. Anahid Keoseyan, English Secretary.

The Convention rose to hear telegrams from His Holiness Khoren I and His Holiness Karekin II Co-Adjutor, Catholicoi of the Holi See of Cilicia. Congratulatory telegrams were also sent by His Grace, Bishop Yeprem Tabakian of the Western Prelacy and His Grace, Archbishop Datev Sarkissian, Director of the Theological Seminary in Bikfaya, Lebanon, and other individuals.

The Prelate, as President of the Convention, directed telegrams to His Holiness Khoren I and His Holiness Karekin II, Co-Adjutor Catholicos; to the President of the United States, Ronald Reagan; to the Prime Minister of Canada, Pierre Trudeau; and to the Governor of

At the start of the meeting, Chairman, Astor Guzelian

welcomed guests to the Convention as follows: Mr. Robert Derian, member of the National Council; Mr. Kevork Donabedian and Mr. John Mgerditchian, from the Hairenik Association.

Rev. Archpriest Mousegh Der Kaloustian, Chairman, presented the Annual Report of the Religious Council and Mr. Sarkis Teshoian, Chairman of the Executive Council presented the Executive's Annual Report.

Upon the request of His Grace, Bishop Ashjian, prayers were said for His Holiness, Pope Paul II, and for the deceased clergy and delegates of the Armenian Apostolic Church — Rev. Nerces Shahinian, Mr. Edward Sahagian, Mr. Khatchig Nedurian, Mr. Mitchell Michaelian, Mr. Antranig Arakelian, and Mr. George

The second session convened at 7:45 p.m., at which time Mr. Sarkis Teshoian, Chairman of the Executive Council and His Grace, Bishop Ashjian delivered their

Mr. Teshoian, stressed the central authority of the Prelacy. "Rule of Law will govern," he said, "demands from on high will be made and sacrifices will be required and will be made.

And when our people understand the clear and order-

ly sense of the posibilities and priorities. . When we understand that because of our limitations in numbers and resources we must of necessity not confront the goals, but rather build a gradual momentum toward our goals; and. .

When we understand the need to sustain that genuine

commitment to the cause; and. . .

When we commit a level of uncompromising loyalty and dedication; and. . . When our elected officials look upon their role as a

mission worthy of sacrifice; and When all this is done, then maybe, just maybe, future

generations may say they were worthy sons and daughters of the Armenian Church and Nation."

His Grace in his message, discussed ideals, goals, and new horizons that the Armenian Apostolic Church wants to venture upon to maintain the continuing pros-(Continued on page 4)

> In response to greetings from Bishop Datev Sarkissian, the Dean of the Armenian Theological Seminary, the NRA voted unanimously on the following resolution.

> The National Representative Assembly of the Armenian Apostolic Church of America, Eastern Prelacy, most gratefully acknowledges the fraternal greetings and blessings of the Seminary of the Great and Illustrious House of Cilicia. The Seminary during the past 50 years, has made important and integral contributions to the educational and religious fiber of the Armenian community in the diaspora. In truth, the very existance of the Armenian Apostolic Church in communities throughout the world, and especially here in America, is dependent upon the success of the Seminary in preparing theological candidates for service to our people, our nation, our church and God.

> With the approach of the fiftieth anniversary of the establishment of the Seminary of the Great House of Cilicia, the NRA, on behalf of our Diocese, extends its heartfelt congratulations and grateful appreciation for its past accomplishments. It humbly asks Almighty God to grant to His Holiness Catholicos Khoren I, His Holiness Catholicos Co-Adjutor Karekin II, the Cilician Brotherhood and the Seminary, the strength, the support and the wisdom to provide the leadership to nurture the spiritual life of Armenians throughout the world. To honor this auspicious occasion, we have asked that the Prelacy and all its churches make special note of this 50th anniversary with appropriate cultural celebrations and religious ceremonies.

The following letter to his father, written by John Bashian, is representative of the mutual feelings of gratitude, love and respect shared by all Armenian children towards their fathers.

Dear Dad,

I've decided that for Father's Day not to send you the usual greeting card which says, "HAPPY FATHER'S DAY FROM YOUR SON", or "TO THE BEST DAD IN THE WORLD" but rather to write this letter to you.

Over the years we've been through a lot together. We've had our days both good and bad. But the main thing is that we've gotten through them together. And I just want to say how much I appreciate your being there when I needed you.

Some of the memories I cherish were the long rides in the country; going deep see fishing; helping you with all the backyard barbecues; cutting the lawn and changing the oil of the cars. But most of all I've enjoyed your friendship, being close to you, getting to know the real Dad. I guess it's not so much a matter of what you've done but it's who you are. I understand and accept your quiet resolve, your inner strength. And in my own way I've tried to be as open about myself as I could. Perhaps this letter is a way of opening up myself a little more to you.

I appreciate how hard you've worked to give Mom and the rest of us a good comfortable life. And I thank you for the material things you've given me: especially the opportunity of receiving a well rounded education. This has meant a lot to me.

The day I told you that I had found an apartment, you were upset by it all, couldn't understand why I would give up the comforts of home. Well Dad, it was something that I had to do. And your concern was telling me that I'll always have a home with you. But these past few years have opened my eyes and my heart to many things. Especially cherished are those values which you've given me including an appreciation and love of my Armenian identity all of which has made me a better person and a better son.

Recently Dad, I've felt another kind of love. A love that is with me always. The kind of love that grows daily. The kind of love that encompasses our humanness, that touches each of us. And that's God's love. His love is a love that touches our soul. That gives us the answer to so many questions.

And God's love is built upon sacrifice just as you have for me. There's love when you do something for me or for the family. And it can be draining. Like the time you had to work two jobs or when you've protected me from harm.

Sometimes Dad, children don't appreciate what their parents tell them to do. And it's hard for parents to understand what their children are going through. But is it so hard to understand that God sacrificed himself through Christ for all of us? That's love, an incredible kind of love.

Now when we are together it means so much more to me because of God's love which makes our love complete, more meaningful, lasting, and special.

Always, I'll end by saying that I'll see you this weekend. I love you very much and I'm thankful for all that you've given to me as my father.

HAPPY FATHER'S DAY Your Son, John

New York Pastors Elevated To Archpriests

The rank of archpriest (avak kahana) was recently bestowed upon Rev. Mousegh Der Kaloustian, pastor of St. Illuminator's Cathedral of New York City, and Rev. Asoghik Kelejian, pastor of St. Sarkis Armenian Apostolic Church of Bayside, New York, by His Holiness Khoren I, Catholicos of Cilicia.

During special ceremonies held on Easter Sunday the official encyclical sent by the Catholicos was read by His Grace, Bishop Mesrob Ashjian in St. Illuminator's and by Arch-Deacon Frank Kabarajian, on the Prelate's behalf, in St. Sarkis respectively.

The elevation to the rank of archpriests was in due recognition of both pastors many years of dedicated service. Rev. Archpriest M. Der Kaloustian has been pastor of St. Illuminator's for 13 years while Rev. Archpriest A. Kelejian is nearing his 25th anniversary as pastor of St. Sarkis.

Our congratulations to Rev. Archpriest Der Kaloustian and Rev. Archpriest Kelejian and their families and sincere wishes for continued gratification and success in their holy endeavors.

OUTREACH

His Grace Bishop Mesrob Ashjian, Prelate

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 East 39th Street, New York, New York 10016, (212) 689-7810. Unsolicited manuscripts will be considered for publication; please include a stamped, self-addressed return envelope. We reserve the right to edit articles in order to conform to space limitations. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Second class postage paid at New York, New York 10016.

© 1981 Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

His Grace, Bishop Mesrob Ashjian chats with Rev. Theodore M. Hesburgh, President of Notre Dame University during celebrations of World Communications Day held in the Dag Hammarshjold Auditorium at the United Nations. World Communications Day, established in 1966 by His Holiness Pope Paul VI, hopes to draw attention to the vital role of media in our modern society and stress the community's responsibility in helping improve national media services.

Mid-East Religious Leaders Avow Support of Lebanon

On May 6, 1981, Middle Eastern Christian and Moslem Religious leaders of the United States, representing two million (2,000,000) Lebanese, met at the headquarters of the Antiochian Orthodox Christian Archdiocese of North America in Englewood, New Jersey and issued the following statement:

For more than six years the Republic of Lebanon has been enduring the scourge of a civil war which has resulted in much bloodshed, human suffering and destruction. Tens of thousands of Lebanese have lost their lives. Thousands of men, women and children have been maimed and/or displaced. Businesses which took generations to build have been lost. Cities, villages, historical sites, religious, educational, cultural and medical centers have been destroyed. The hopes and dreams of an entire nation have been shattered.

The uniqueness of Lebanon as a land where various religious beliefs co-exist and interact has been seriously questioned. Yet despite this long dark night and in the face of all these difficulties, there is still a functioning government in Lebanon. The overwhelming majority of the Lebanese people are still willing, more than ever, to preserve their historical formula of co-existence, independence and unique democratic experience, provided they are left alone to settle their own problems without external interference.

The recent and tragic events which have taken place in Zahle, Beirut and especially in South Lebanon, which has been suffering for the past three decades, have prompted us to issue this urgent appeal.

—We firmly stand for a united and democratic Lebanon in its internationally recognized borders; its sovereignty and territorial integrity must be respected by all

—We strongly support the President of Lebanon and his legal government. Furthermore, we urge the President of Lebanon, the Prime Minister and all responsible leaders to continue their efforts for a national reconciliation and call upon all Lebanese regardless of religious and political affiliation, to unite around the central government of Lebanon.

—We vehemently appeal to all warring factions to lay down their arms and reach a national consensus. This is not a time for recrimination and violent confrontation. The national interests of Lebanon must take precedence over all purely personal and selfish interests. Only through love and understanding can a new Lebanon rise from the ashes.

—We severely deplore all attempts to partition Lebanon into various entities which fundamentally contradicts the aspirations of all Lebanese people.

—We unequivocally oppose all efforts to permanently settle the Palestinians in South Lebanon or in any part of Lebanon. The Lebanese people have always supported the struggle of the Palestinians to return in their homeland and they will continue to do so.

—We strongly urge the President of Lebanon and his government to continue building a strong Lebanese Army which will eventually exercise its legitimate authority over every inch of Lebanese soil.

—Lebanon has contributed much to the Arab renaissance, past and present. In fact, Lebanon is the soul of the Arab World. Therefore, what shall the Arabs benefit if they gain the whole world and lose their soul?

National Funeral of Antranig Arakelian

The National Funeral of the late Antranig Arakelian, celebrated jointly by Bishop Mesrob Ashjian, Prelate of the Eastern Prelacy of the Armenian Apostolic Church, and Rev. Dr. Gorun Shrikian, Pastor of Detroit's St. Sarkis Church, was attended by hundreds.

Assisting the esteemed church leaders were four Sargavaks, unprecedented for Armenian Lay funerals, the Saravaks were: Manoog Der Ovagimian, Kepham Tazian, Deran Kochyan, and Bearge Sarkisian. Soprano soloist, Anne Movsesian also participated in the solemn church rituals for the venerated lay leader who had lived four score and six years.

The regular pall bearers were preceded by 12 honorary bearers in the procession that accompanied the deceased to the center of the church nave.

Dr. Shrikian reviewed the events of Arakelian's life chronologically, from his birth in Bingol, Sepastia, to the day of his demise 86 years later.

The Pastor characterized the intervening years as a period of great productivity and progress for the deceased who came to the United States when he was 18.

Like so many before him, the young pioneer had to go through the rigors of Ellis Island before being allowed to officially enter the great port city, New York. He spent only two months there, then moved to Racine where he was offered work on a farm.

Before long he moved on to Awosso, Michigan and again became a farm hand until he heard of opportunities in Detroit, whereupon he moved to the Motor City and worked for the Scotten Dillon Co., the Deamond Manufacturing Co. and the Ford Motor Co. successively.

In 1918, Arakelian served in the U.S. Army and was later honorably discharged. He returned to Detroit and purchased a small neighborhood grocery store. He had decided he wanted to work for himself.

Upon the urging of all friends, Antranig Arakelian went to Istanbul where he met Sophia Topouzian, the girl he was later to marry. She was his wife for over 60 years. She was Erzngatzi.

They were blessed with three Children—George Yeghia, Edward Mugerdich and Lillian Shooshanig. (now deceased).

Their children in turn have blessed them with five grand children and three great grandchildren.

For years the senior Arakelian played a major role in the activities of Detroit Armenians. They were invariably in the forefront of philanthropic endeavors which helped many less fortunate children to complete their education. Arakelian's philanthropies went beyond the periphery of the United States—and entered into several foreign lands.

Arakelian was a former ARF member, but as the demands of his business grew, he was forced to ease up on his Armenian political activity. He ultimately was forced to give up his organizational pursuits entirely.

He was a founder and former officer of the Bingol Compatriotic Society, an organization of which he was most proud.

Following the second World War, Arakelian became extremely active in the St. Sarkis Church. He served as a member of their Board of Trustees for 20 years and was a delegate to the National Representative Assembly for 12 years.

Because of his belief in the axiom, "It is better to give than to receive" both the St. Sarkis Church and the ARF have been recipients of the man's truly generous nature. The Armenian schools have also benefited from his unselfishness.

He was a humble man with a strong belief in God and his Church.

Bishop Ashjian expressed the deep grief of both Catholicos Khoren and Coadjutor Catholicos Karekin over the passing of this "truly faithful servant of God."

Others who spoke at the dinner were: Onnig Hachigian, representing the Prelacy, Hmayag Semerjian, a Khnamee, Hagop Mooradian, an old family friend, Ishram Kachyan and Percy Sarkisian, radio announcers and friends, and the moving talk by the Bishop.

The speakers all agreed that Arakelian's good works and deeds would long be remembered by a grateful community who sadly said their farewells to this man who had played so important a role in their lives.

Arakelian was laid to rest in Detroit Hoodmere Cemetry, burial site of thousands of the city's Armenian population.

99999999999

—We appeal to the Super-powers and all Middle Eastern countries not to make Lebanon an arena for their international quarrels and designs. Lebanon has always been a link between the Arab and Western civilizations. Therefore its survival is an international imperative.

Present at this meeting were:

Metropolitan Philip Saliba of the Antiochian Orthodox Christian Archdiocese of North America.

Archbishop Joseph Tawil of the Melkite Greek Catholic Eparachy of the United States.

Archbishop Mar Athanasius Y. Samuel of the Syrian Orthodox Archdiocese of the United States and Bishop Francis M. Zayek of the Diocese of St. Maron—

USA.
Bishop Mesrob Ashjian of the Prelacy of the Armenian
Apostolic Church of America.

Imam Mohamad Jawad Chirri of the Islamic Center of Detroit.

Mr. Rafic Rasemny of the American Druze Society.

ՏՈՔԹ․ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՔԵՔԼԻԿԵԱՆ 1981 *ՏԱՐՈՒԱՆ ՄԱՐԴԸ*

Ուրբաթ, 15 Մայիսի երեկոյեան, Ուստըրի Շերըթըն Պանդոկի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ Ամերիկահայոց Արեւելեան չրջանի եւ Գանատայի Թեմի Ազգային Երեսփոխանական ժողովի փակման ճաչկերոյթը, աւելի քան 300 հիւրերու ներկայութեան։

Ճաչկերոյթի աւարտին, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը ներկայացուց «Տարուան Մարդը», Շիջակոյէն, Տոթթ. Համրարձում Քեթլիկեանը, ի գնահատութիւն մարդկութեան եւ ժողովուրդին իր աւելի քան յիսնամեայ անգնահատելի ծառայութեանց ։ Սրբազան Հայրը իր խօսբին մէջ վեր առաւ Տոբթ. Քեջլիկեանի մէջ՝ բժիչկն ու ոսկրաբոյժ մասնագէտը, որ Հազարաւոր անձերու տուած է նոր կեանք եւ վստահութիւն և մարդը , հա՛յ մարդը , Կիլիկիոյ արծուեբոյն եւ հերոսական Հաճընի առհաւական առաքինութիւններով պսակուած Հայորդին, բարերարը, գրագէտ քննաղատը, աքսորէն եւ սպանդէն ճողոպրած Հայու բեկորը, որ իր բնատուր ձիրքերուն եւ ասասւածաասւն կանսվուներանց լաւագոյն օգտագոր– ծումով եւ յարատեւ եւ նուիրեալ գործունէութեամբ, յաջողեցաւ անգերազանցելի տեղ գրաւել իրեն՝ Ամերիկայի եւ աչխարհի բժչկութեան պատմութեան մէջ։

ՏոքԹ․ Քեքլիկեան, որ վերջերս վիրաբուժական կրկնակ գործողութեանց ենթարկուած էր, չկրցաւ ճամբորդել եւ անձամբ ստանալ դինք «Տարուան Մարդը» Հռչակող յայտարարութիւնը։ Այդ պարտականութիւնը ստանձնեց Շիջակոյի ազգայիններէն եւ երեսփոխան Պր․ Ներսէս Չիթճեան։

Նչդրակդ աչխոյժ, սիրելի՝ վարպետ։ Երկար կեանջ ջեզի, ազնուական կեանջի ընկերոջդ՝ Տիկին Ովսաննային, զաւակներուդ եւ բոլոր հարազատներուդ։ Աժերիկահայութիւնը հպա'րտ էջեզմով։

ՏՈՔԹ․ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՔԵՔԵԼԻԿԵԱՆ

Ամերիկահայութեան ամենէն յարգելի անձնաւորութիւններէն մին է Տոջթ. Համբարձում Քեջլիկեանը։ Հաստատուն անուն մը, համբաւ մը, դիրջ մը, չինուած առաւելաբար մարդկային սջանչելի արժանիջներու վրայ։

Տոթթ. Քեթլիկեան ծնած է դարուս Հետ, 1900-ին, Հաճնոլ մէջ, բազմանդամ ընտանիքի մը մէջ։ Մանկութենէն Հակում ունեցած է գրականութեան․ ան– յագ ընԹերցող՝ կանուխէն մտած է գրջերու խորհրըդաւոր աշխարհը։ Բայց, իր սերունդի չատ ու չատ զաւակներու հետ, ան չունեցաւ մանկութիւն․ իր պարմանի տարիքին կրեց Հարուածը նախ՝ Կիլիկեան աղէտին, եւ ապա մեծ եղեռնին։ 1915-ին ընտանիքին *հետ աքսորուեցաւ Հալէպ եւ Տէր Զօր, եւ միայն իր* բժիչկ հորեղբոր չնորհիւ, որ կը ծառայէր Թրքական բանակին մէջ, ան յաջողեցաւ վերադառնալ Հալէպ, եւ փոքր եղբօր հետ փորձել հաց ծախել եւ ապրիլ ու ապրեցնել իր ընտանիջը։ Շուտով կ՚անցնի Ատանա, եւ, 1919ին, Հնդամեայ աջսորի աւարտին կը Հասնի Պոլիս , եւ երջանկութիւնը կ'ունենայ բացուելու Հայ գրականութեան — Շանթի «Հին Աստուածները», Շիրվանզադէն, Վարուժանի հոգին, Սիամանթշյի կամքը զինք կը ձերբազատէն աքսորականի տագնապ– ներէն եւ լոյս եւ ազատութիւնը կուտան իր կեանջին։ Ատոր Համար ալ , երը ջեմալական չարժումը կը սկսի, թեեւ կը ստիպուի թեողուլ Պոլիսը, եւ, Փարիզի վրայով գալ Շիջակօ, յուսահատութեան դառնագոյն օրեր կ՚ապրի, բայց եւ կամքով կը յաղթահարէ ամէն դժուարութեանց, եւ ինք կը տնօրինէ իր ձակատագիրը, որ յաջողունենէ յաջողունեան պիտի առաջնորդէր զինք, եւ Թոյլ տար իրեն, որ կարենար պատուաբեր ասպարէզ մը չինել իրեն համար, եւ ծառայել իր բուն սիրոյն , գրականութեան ։ Նայեցէք իր կեանքի հակասութեանց։ — Նոր Շիքակօ հասած երիտա– սարդը որ կը խորհրդածէ․-

—«Այս ի°նչ կեանք է, այս ի°նչ պատանութիւն եւ ինչ երիտասարդութիւն... Կիլիկիոյ ջարդը, անկէ հաջ՝ աքսոր, Հաճընկն՝ Հալկպ, Հալկպեն՝ Պաս, Պումպուչ, անապատ Թելհուտեն, նզովուած գիւղ մը, որպես գերի գործաւոր արաբներու քով, Ամե-լիյէ Թապուրի մէջ համալ, ձերբակալութիւն, սուտ ևորկն անապատ, ու ահատատեն Հալկպ, Ատանա, նորկն անապատ, չջաւորութիւն, կորուստ, կարօտ, ինչո°ւ ապրիլ ուրեմն։

Բայց, Շիջակոյի Հանրային Պարտէզի մէկ նստարանին վրայ, գիչեր լուսցնող եւ դաս սորվող այս երիտասարդն էր, որ, Ա. Ա. Պետիկեանի Թելադրու-Թեամբ համալսարան կը յաջողի մտնել, եւ չուտով դառնալ մասնագէտ ոսկրային հիւանդուԹեանց վիրաբուժուԹեան. դասախօս՝ Շիջակոյի համալսարանի. վիրաբուժապետ ջադաջի մեծագոյն հիւանդանոցին, իբրեւ հեղինակուԹիւն՝ ՏոջԹ. Քելի անունով հռչակաւոր ամբողջ Ամերիկայի մէջ։

Բ․ Համաչխարհային պատերազմին իբրեւ colonel կը ծառայէ․ իր ճիւղին պետն է Միացեալ Նահանգներու եւ Եւրոպայի մէջ․ դասախօս՝ Northwestern Համալսարանին մէջ․․․ կը հրաւիրուի Երեւան՝ Գիտութիւններու Ակադեմիային կողմէ․․․

Բայց, այս բոլոր յաջողութիւններուն մէջ եւ այս բոլոր յաջողութիւններէն վեր՝ բժիչկներու այս բըժիչկը սրտի տէր բժի՛չկ մը եղաւ եւ իր աղօթեը հայ ազգի ձայնն էր եւ տարիներու ունտը որ իր հոգիէն հայ

Տէր , տուր ինծի կեանք որ ծառայես Որպէս կամուրջ զաւակներուս , Տուր ինծի լոյս , Տէր , Որ ծառայեմ որպէս կանԹեղ ,

Dr. Hampartzoum Kelekian, the renowned Othopedic surgeon from Chicago, was chosen the Prelacy's Man of the Year for 1081

չ. Լուսաւորեմ անոնց ուղին Որ անոնջ չիյնան կարեվէր , Չըվիրաւորեն ինջզինջնին , Եւ կը ծառայեմ

Իմ Հիւանդներուս , Թշուառներուս , նոյնիսկ Թշնամիիս , Ընտանիջիս , ազգիս , Հայրենիջիս ու Համայնջիս․․․

Ահա թե ինչ անանձնական ապրումներու տէր հոգի մըն է Տոջթ. Քեջլիկեանը — մէկը՝ որ ժառանգած է Հաճնոյ ազատ ոգին, հոգեկան զմայլելի առաջինու- թիւններով — ջաջ ու համարձակ, պարկեչտ եւ գար- չութեան թշնամի։ Սեւին՝ սեւ, ճերմակին՝ ճերմակ սես ակչն... հաւատարիմ՝ իր նուիրումին մէջ, հաւատարիմ բարեկամութեանց եւ սկզբունջներու մեջ...

Տութթ. Քեջլիկեան տասնեակներով Հայ բժիչկներու օգնած է․․․ Ամերիկա բերած, Հաստատած, դիր*ջի տէր ըրած․․․․ քանի' քանի' բժիչկներ իր վայելա*ծ վարկին եւ պատիւին չնորհիւ տեղաւորած է համալսարաններու մէջ, դիրքերու հասցուցած։ Եւ այդ բժիչկները, այսօր, իրենց կարգին, մե՛ր Հպարտութիւնն են, մե՛ր ուրախութիւնն են, յատկապէս Շիքակոյի եւ Ինտիանայի մէջ։ Բայց ասով չի լրանար Տոջթ. Քեջլիկեանի բարեգործութեան չարջը — անհայիւ են արդէն իր բարերարութիւնները – իր մէկ բարեկամին բառերով՝ Տոքթ. Քնքլիկնան իր բարևրարութեանց հաշիւը... ջուրով գրած է. ոչ կը յիշէ, ոչ կը հաշուէ... Մենք յիչենք, սակայն, որ 1954ին, իր բժչկական գործունէունեան քսանհինգամեակին առնիւ, ինք ալ կարեւոր գումար մը աւելցուց իրեն ի պատիւ կատարուած նուիրատուութեանց , եւ յատկացուց Լիբանանի Ազունիէի Թոքախտանոցին մէկ թեւի *կառուցման*, *որ այսօր կը կրէ իր անունը*։ ՝Եթէ իր րոլոր բարերարութիւնները տոլարով եւ սէնթով հաշւրւին՝ գումարը կը հասնի, եւ կ'անցնի, որեւէ հայ անհատի մը կողմէ հղած բարհրարութհան գումարէն, գէթ այս հրկրին մէջ։ *Եւ ասոնց բոլորին դէմ* ինք կը մնայ անխօս եւ անտարբեր իբրեւ Թէ ոչինչ ըրած է»։ (Ա. Ա. Պետիկեան)։

Տոջի Քեջլիկեան գիտական աշխարհին տուած է բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ Ամերիկեան եւ օտար մասնագիտական պարբերականներու մէջ ունի ուսումնասիրութիւններ, որոնջ նոր լոյս կը սփոեն ոչ միայն ախտերու եւ հիւանդութեանց վրայ, հապա դարմանումի եւ գործողութեան մեթոտներու մասին, զոր ինջ մշակած եւ հնարած է։ Բժշկադիտական կալուածէն ներս ունի կարեւոր մենագրութիւններ ալ -- "Hallux Valgues — a light defect of the forefront and metatarsalgia", W. B. Saunders, 1962; "Congenital Deformities of the hand", W. B. Saunders, 1974, "Congenital Deformities of the foot" (under press).

Բայց, ինչպէս առիթով մը կ'ըսէ, Եղիվարդ, «Սըրտառուչ է․․․ Հաստատել , որ Հակառակ ՏոջԹորի գործօն աչխատանքով Համագրաւուած ըլլալուն գիտէ դունել պահեր իր գրական յոյզերուն գոհացումի, ապրելով ինքզինքին Հետ, մտիկ ընելու իր ներքին ձայնին»։ Եւ այդ ներքին ձայնը Տոքթ. Քեբլիկեանը տարաւ իր բուն սիրոյն, Հայ գրականութեան։ Տոթթ. Քեջլիկեան մեր ժամանակակից գրականութեան եւ այժմու Հայաստանեան գրականութեան ամենէն Հմուտ անձերէն մէկն է—կարգդացած է, ուսումնասիրած է, կանոնաւոր կերպով ժամանակ տալով։ Համաստեղ ինք ալ կը վկայէ, թէ «Տոքթ. Քեքլիկեան ունի այն եսլսև Հրսևշրբևն սև ին տեղարչուի ժևտիար երրտղատէ մը, ունի բազմակողմանի Հմտութիւն եւ դրական լայն ընթերցասիրութիւն։ Ան իր գրական Հըմտունիւնը առաւելապէս կը պարտի իր զարմանալի սուր յիչողութեան։ Իր սիրած բանաստեղծութիւնրբևն միտէ մոձ անատոտրբը․․․» դիրչ ըմկվանմ ի՛տւելցնէ. «․․․ Մեծանուն բժչկապետը մեր գրականութեան ընտրեալներու մասին իր ուսումնասիրութիւնը ըրած է առարկայական եւ վարդապետական Հակումներով եւ յառաջադրութիւններով, այսինքն օ-

The Armenian National Education Committee Sponsors Third Summer Trip to Armenia

The third annual "Summer in Armenia" competition is being organized by the Armenian National Education Committee. Recently invitations were received from the Yerevan Committee for Cultural Relations with Armenians Abroad for 15 students and teachers from A.N.E.C. schools to spend the entire month of August in Armenia, as guests of the Armenian government.

The students selected from among the 35 A.N.E.C. affiliated schools, will attend summer camp in the Yerevan region; while the teachers attend refresher courses at the Pedagogical Institute of Yerevan University. While in Armenia, all expenses, including pocket-money for teachers, will be defrayed by the Committee for Cultural Relations.

The American-Armenian boys and girls will come in contact with hundreds of their counterparts from over a dozen Diaspora countries, as well as with peers from Armenia itself. They will be given the rare opportunity of living and learning in an international atmosphere, on the very soil of their ancestors. In the past, every youngster selected for this trip has returned home a changed person, with a renewed fervor, a refreshed spirit and a deeper love and commitment for his homeland, language, culture and people. Living on the land of their forefathers, breathing the sweet air and drinking the cool fresh water of Armenia, leaves indelible, lifelong impressions on the young people and teachers fortunate enough to be chosen for the trip. Finally all the pent-up longing to know their country that our Diaspora youth possess, are given expression.

Projects of this nature play an important role in achieving A.N.E.C.'s goals: "To instill an unquenchable spirit in th student, based on knowledge of his culture and language." This entrusted mandate is implemented through A.N.E.C.'s system of affiliated schools in the U.S. and Canada (Saturday and Day Schools) co-sponsored by the Eastern Prelacy of the Armenian Apostolic Church and the Armenian Relief Society's Regional Executive. Future plans call for providing more real-life experiences for its school youth within an Armenian enviornment.

Althouth some of the youngsters selected for the trip are not fluent in Armenian, they nevertheless return to the U.S. having undergone larger than life experiences. As English speaking Daniel Varoujan Garabedian, one of last year's trip-winners exclaimed, "Before going to Haiastan I felt like a minute speck amidst thousands of Armenian communities across the world; but in Haiastan I felt like a giant among giants." That says it all.

Prelacy Sends Telegram to Vatican

On the Occasion of the recent attempted assasination of Pope John Paul II, The National Representative Assembly sent the following telegram to the Vatican.

"The National Representative Assembly of the Armenian Apostolic Church of America, Eastern Diocese joins the Roman Catholic Church and the world ardently praying for the speedy and total recovery of the Prince of Peace and Missionary of love and justice, Pope John Paul II."

Bishop Mesrob Ashjian,
Prelate and President
National Representative Assembly

դատումները:»

Եւ, գրադատ-քննադատ Տոքթ. Քեջլիկեանին կր պարտինք Հայ գրականութեան քննադատական այլապէս աղջատ պարտէզին ամենէն յարգի պտուղներէն Եղիչէ Ձարենցի մասին իր մենագրութիւնը, «Շիրվանզադէ եւ Շեմի Տուտու» գործը, եւ այլ բազմաթիւ երկեր, որոնք 1964ին ամփոփուեցան Հատորի մը մէջ՝ «Բժիշկ մը եւ Արդի Գրականութիւնը» անունով խորագրեալ։

Մինչեւ վերջերս Տոք . Քեքլիկեան աշխոյժ իր նշդրակը եւ վիրարուժապետի հմտունիւնը ի սպաս դրած էր մարդկունեանց։ Իր ունսունամեայ կեանքի եւ վաստակի այս հանդրուանին, վստահ ենք, որ ան պիտի կարենայ յաղնահարել այն հիւանդունիւնը որ գինք ժամանակաւորապէս անկողնոյ գամած էր, եւ ԵԷ շուտով դարձեալ պիտի բժշկէ, երջանկացնէ բա-

ԵՍ ՀԱՑ ԵՄ

ጉቦበՒԱԳՆԵՐ

«ԴበՒՆ ԱՆՈՆ8 ՄԻ ՆԱՑԵՐ · · ·»

–Ես մօրս չատ բանով եմ պարտական ։ Չկարծ*է*ը թէ միչտ ինծի կը սիրէր, ոչ, խիստ կին էր եւ ինծի կը ծեծէր։ Կը յիչեմ, անգամ մը ընկերներուս հետ կը խաղայի գործը Թողած։

Եկաւ, կանչեց․

__ ի°նչ գործի ես , օղուլ ։

—Գնա՛, ԹերԹեր ծախէ, դուն անոնց մի նայեր, օղուլ, անոնք ունեւոր են, մենք չունեւոր։ Գործի՛դ գնա։

—Այսօր չպիտի աչխատեմ , — յամառեցի ես ։

Բռնեց, ծեծեց։

Ուչունց-բիւֆուրով խաղս Թողի ու դնացի։ Մեծացայ՝ դեռ կը ծեծէր։ Անգամ մը ըսի․

–Ալ մեծ եմ , ինծի ծեծել յարմար չէ։

Գյուխս չոյելով ըսաւ

—Որքան կ'ուզես մեծցիր։ Իմ Ուիլեըմս ես, պիտի

«በቦበ°ՒՆ ԶԱՐՄԱՑՆԵՄ· · ·»

Դեռ Մոսկուայում նրա սեղանի վրայ տեսայ իր գործերի մի քանի անգլերէն Հրատարակութիւններ։ *—ի*նչո°ւ նկարդ չեն դրեր , *—* Հարցրի ։

<u> —Հայու բեխերէս կ՝ամչնան, — պատասխանեց նա</u> կէս լուրջ, կէս կատակ, — բեխերս անգլիական չեն։ Երբ Երեւանում Հանդիպեցինը, ես չկարողացայ չզարմանալ սարոյեանական զարմանքով․․․

Բեխերը կրճատել էր յիսուներեք տոկոսով։

–Զարմանալի մարդ ես , *— քրթ*եմն**ջացի ես ,** *— պա–* տուական բեխերդ բերիր–Հասցրիր մինչեւ այստեղ եւ Երեւան մտար կրճատ բեխերով ․ ․ ․

–0ղո^ււլ, — գրեթէ բարկացաւ նա, — ես իմ Հայու բեխերով ամրքացիներուն, ֆրանսացիներուն կրնամ զարմացնեմ։ Այստեղ, Հայաստանի մէջ որո°ւն զարմացնեմ։ Հայերէն չեմ գիտեր եւ Հայու բեխեր կը պահեմ։ Կ'ամչնամ։

_Ի°Նչ տարբերութիւն ձեր եւ Շէյքսփիրի մէջ։

Ուիլեըմ Սարոյեանը չկորցրեց իրեն․

–Ոչ մի տարբերութիւն, — պատասխանեց նա սա– րոյեանական «լրջութեամբ», — միակ տարբերու-Թիւնն այն է, որ նա անգլիացի է, իսկ ես՝ հայ։ Հարց.— Ո՞վ է աշխարհի ամենամեծ մարդը, որին **հրբեւէ հանդիպել էք** ։

Սարոյեան.- Ես եմ, թեպետ ինքս ինձ երբեք չեմ *հանդիպել* ։

Հարց․-Իսկ ո՞վ է աշխարհի ամենամեծ մարդը ձեզանից յետռյ։

Սարոյեան . – Տատիկս ։

ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

—Երբ աքաղաղը կը կանչէ․․․

—Ա*քաղաղ*ն Ի°նչ է…

—Աբլոլ։

__ՉՀասկցայ ։ -*խորոզ* :

—Խորոզն ի°նչ է ։

—Հաւ գիտե°ս ։

__Հաւ գիտեմ , այն , որ հաւկիթ կու տայ ։

__Հաւի ամուսինը ։

—Է, Հա, ձե'տ ըսէ, Հայերէն չգիտէ°ք։

—Մի անգամ նստած տունը կ'աչխատեմ , կը լսեմ , որ մայրս դրացի անգլուհու՝ միսիս Մերիի հետ կր խօսի ։ Իրար ածուներէն բաներ մը ցոյց կու տան , բաներ մր կր խօսին․ մայրս՝ հայերէն, անգլուհին՝ անգլերէն։ Ցետոյ կամաց-կամաց անոնց խօսակցութիւնը իջաւ-իջաւ ու մարեց․ դուռը աղմուկով բացեց մայ-

րըս եւ ներս մտաւ *__Բարկացած կ'երեւիս* , *__ ըսի* ։

–Եւ իրաւունք ունիմ բարկանալու, — ասաց մայրս, —ի°նչ տեսակ կին է այս մեր դրացուհի անգլուհին, երկիրը լուսաւոր երկիր, ամէն տեղ գիրք, ԹերԹ, դպրոց, ուսումնարան, քսանըհինգ տարի է այստեղ կ'ապրի , ինչո՞ւ Հայերէն չի խօսիր · · ·

Թէ Հայկական դպրոց յա**ճախա[©]ծ է հարցումին** ի պատասխան . 🗕

_Ֆրեզնօ, ծննդավայրս։ 1918 Նոյեմբերին էր։ Եւրոպայի մէջ հազիւ վերջացած էր պատերազմը։ Ես՝ տասը տարեկան։ Երկու տարիէ ի վեր գործս թերթ ծախել էր։ Ու անոնցմէ կ'իմանայի ի հարկէ, թէ ի՛նչ կ՚անցնէր–կը դառնար աչխարհի երեսին։ Խառ– նակութիւննե՛ր, ահռելի տակնուվրայութիւններ, վէներ, խոր խառնաչփոթութիւն, պատերազմ, անօթութիւն, տարագրութիւն...։ Ես ի'նչ կրնայի ընել այդ բոլորին դէմ։ Ո՛վ ի՞նչ կրնար ընել։ Նոյեմբերի վերջերը ուրեմն մայրս զիս դրաւ կարմիր կղմինտրէ Հայոց եկեղեցին, Վանթուրա պողոտային եւ Մեն փողոցին վրայ, որ Հայերէն սորվիմ, կարծես այդպիսով կարելի պիտի ըլլար պայծառացնել ընդՀանուր կացունիւնը։ Ես գիտէի Հայաստան գտնուող մեր *ջաղա*ջին, *զեղեցիկն Պիթլիսի զաւառաբարբառը*։ Այդջան չէր բաւեր սակայն։ Միայն մէկ չաբաթ մնացի Հայկական դպրոցին մէջ։ Սորվեցայ Ա․ Բ․ Գ․ը, *ինչպէս նաեւ կարդալ* «Ահա՛, կատո՛ւն — բռնեց զմուկ»։ *Խելքս-միտքս թերթ* ծախել էր սակայն, դըրամ չահիլ։ Որով՝ մայրս արտօնեց ինծի, որ ձգեմ հայկական ղպրոցը։ Ուրախ էի ու տխուր միաժամանակ ։ Ուրախ՝ որովհետեւ ո^րվ կր սիրէ դպրոց երթալ , տխուր` որովՀետեւ երկու պատուական Հայեր ճանչցած էի Հոն, Տէր Հայր Գասպարեանը, որ մեզի Հայերէնի դաս կու տար եւ երաժիչտ-դպրապետ՝ փրոֆ․

NRA CONVENES IN MASS. (Continued from page 1) perity of the Armenian community. "Reviewing the year at a glance," he said, "one would think it was an ordinary year without much to do. In other words, there were no dramatic changes; and yet, a keen observer will quickly recognize the past year as a milestone. Although a year in which our budget was greatly restricted, we accomplished a great deal. The word became action and this year saw the establishment of the Christian Services Department. Also established were two other departments: The Community Services Department and The Communications Department. It is our hope that in the future, with this great expansion of activities, the Prelacy will be able to meet all challenges that may arise.'

In the second part of his message, His Grace extensively discussed three different aspects of the Armenian Church: 1) the Armenian Church in comparison to the Church of America; 2) the Armenian Church and its constituency; 3) the Armenian Church and its unity.

His Grace urged the Convention not be effected by the negative aspects of the surrounding society, but to give substance to our dream, and remain faithful to the calling of our history and blood, putting aside considerations of self, personal gain, and vain quarrels, looking forward only to a unified future.

In concluding, His Grace commended the 79th

Գալֆայեանը, որ չարական կը սորվեցնէր։ Երկուջն ալ միջահասակ եւ սեփ-սեւ մօրուքով մարդիկ էին։ Անոնց Հրամաններ արձակելու եղանակը զիս կը Հը-

Հարց.- Կարծո՞ւմ էք, որ մի օր վերջնականապես կր ıftf...

Սարոյեան․-Երբե՛ք։ Ես պիտի դրեմ մինչեւ իմ մեռնելը, եթե, անչուչտ, հնարաւոր է։ Եթե հնարաւոր *չլինի, ապա պիտի խօսեմ սրա մէջ* [ցոյց է տալիս մագնիտոֆոնը] *եւ պիտի ասեմ* . Վ*ազէջ բերէջ ան բա*– նը, ես քանի մը խօսք ունիմ ըսելիք։ ՑտեսուԹիւն ըսելէն առաջ, սիրելի հայրենակիցներ, ես այստեղ պառկել եմ , որ պիտի սատկիմ հիմա , ձեզի բարեւներ *կը որկեմ* ։ [Ծիծաղում է] ։

Հարց.-Խօսենք մահուան մասին։ Դուք գրել էք․ «Կր գայ մի օր աշխարհի յետմիջօրէին, երբ մարդ պարզապէս պիտի ուզի պառկել եւ փակել իր աչքերը»: Որքա՞ն յանախ էք ունենում այս զգացումը։

Սարոյեան․- Երբ գրում էի «Մի օր աչխարհի յետմիջօրէին» գիրքը, ես իսկապէս որոչել էի պառկել անկողնին եւ փակել աչքերս։ Ինձ մնում է երեսուն տարի․ ես կարծում եմ, որ 97 տարեկանիս պիտի Հանգիստ փակեմ իմ աչքերը։ Բայց մօտեցել եմ արդէն այն ժամանակին, ուր մահը չարունակ աճող եւ մեծացող իրականութիւն է։ Մեր նպատակն է սակայն ձեր յիչած նախագասութիւնը օգտագործել եւ մահուան մասին խօսիլ ։

Ես լաւ ընկերներ եմ ունեցել, որոնք մեռել են սրտի կաթուածից, եւ բոլորը լաց էին լինում մեռնելուց առաջ։ Ե՞ս էլ լաց կը լինեմ արդեօք. Թերեւս, բայց ինչպիսի՛ նուաստացում է լացը մեռնելուց առաջ։ Ինձ ծանօթ ամենահսկալ մարդկանցից մէկը ժամերով լաց էր լինում եւ ասում էր ինձ։ «Բիլ, ես գնում եմ», ասացի՝ բան չկայ, լաւ կը լինես ասաց , «Բիլ , ոչ այս անգամ»։ Եւ նա գնաց 48 ժամ յետոյ։ Տեսնո՞ւմ էք, մի անբացատրելի բան նրանց ասում է։ Բժիչկը պէտք չունի ասելու։ Ես հաւատում եմ, թէ պատգամը գալիս է, հասնում անսխալականօրէն։ Ես նչմարել եմ, որ մահամերձը նաեւ դիւրագըրգիռ է լինում, եւ դա կարելի է մօտալուտ մահուան չափանիչ ընդունել։ «Կադիլակ»ով մօրս եւ քրոջս տանում էի Ֆրեզնոյից դէպի Սան Ֆրանսիսկօ. երբ չուռ տուեցի Սկայլայն բուլվարն անցնելու համար, մայրս այնպիսի բաներ սկսեց ասել, այնքան էր ջղագրգիռ, որ ես մտածեցի, Թէ ներսից մի հարուած է ստացել, եւ նա մեռաւ կաԹուածից։ Այդպիսի անբնական բարկութիւնը ոչ թե իմ չրջադարձի համար էր, այլ՝ մահուան շրջադարձի։ Մի ուրիչ պատմու*թ*իւն․ Պաղտասարեան ընտանիքում մի աղջիկ կար՝ Փենին, որ Թոքախտից էր մեռնում։ Տիգրանին ուղարկել էին Հիւանդանոց, որ նրան օգնի։ Տիգրան Պաղտասարեանը մօրաբրոջս՝ Վերգինէի հետ է ամուսնացել։ Տիգրանը նրան Համոզում է․ «Փենի, մի վախնար, խաղաղութիւն պիտի ըլլայ» եւ փոքրիկ Φենին ասում է․ «Տիգրան ջեռի, չեմ ուզեր մեռնիլ»։ Գեղեցիկ է, չէ՞։ Մի ուրիչ պատմութիւն․ իմ ընկերներից մէկը չատ աղջիկներ ունէր, բայց նա, ով ամենից չատ էր նման ԹիԹեռնիկի, արեան սպիտակու-Թիւն ունեցաւ։ Բոլորս գնացինք հիւանդանոց։ Նա փակեց իր աչքերը եւ ասաց․ «Պէտք է մեկնիմ Հիմա, պէտը է մեկնիմ», եւ մեռաւ։ Իմ տատը՝ Լուսին, մեռաւ 88 տարեկանին եւ վերջում այսպէս ասաց․ «Ալ չեմ կընար»։ Հոյակապ է, չէ՞՝ «Ալ չեմ կընար»։

ኮቦ ሆሁፈር

իր մահէն հիզն օր առաջ, Սարոյեան կը հեռաձայնէր Ասոչիէյթըտ Փրէս լրագրական գործակալութեան եւ կը Թելադրէր իր վերջին պատգամը՝ Հրատարակելի իր մահէն յետոյ.- «Ամէն մարդ պիտի մեռնի, բայց ես միչտ կարծած էի որ իմ պարագայիս բացառութիւն մը պիտի ըլլար ։ Արդ , ի՞նչ կը տեսնեմ․ Հիմա…»

Բայց այդ օր չէր որ Սարոյեան մտածած էր մահուան մասին։ Ստորեւ Հատուած մը իր զրոյցէն, զոր ունեցած էր Կարիկ Պասմաձեանի հետ, տարիներ առաջ եւ ուր կը խօսէր մահուան փորձութեան մասին, առարկայական կերպով։ Սոյն զրոյցի բաժինը, ինչպէս նաեւ ներկայ յօդուածի մէջբերումները կատարած ենը Պ․ Սնապեանի խմբագրութեամբ եւ Պէյրութի մէջ հրատարակուած «Հանդիպումներ» հատորէն (1978) ։

Diocesan Assembly of the Armenian Apostolic Church that convened in Watertown, im May 1981 which bravely proclaimed that it affirms the unity of the Armenian Church and after three years of silence, decided to resume discussions with the Prelacy with the strong faith that dialogue is the most effective way of solving our differences, and that we should be open and ready to make the expected sacrifices. He commended once again the spirit established in Etchmiadzin in 1979, and sincerely wished that our two Catholicossal Sees continue their discussions and benefit the Interdiocesan talks in

The Conference highly praised this spirit of unity, and after hearing the report of Mr. Michael Haratunian, Chairman, Interdiocesan Committee, unanimously reaffirmed the 1980 NRA resolution on Church Unity.

The third session of the NRA convened on May 14th, 1981, at 9:45 a.m. After approving Reports of the Religious Council and the Executive Council, the delegates were grouped into six panels: 1) Armenian Education, 2) Community Services, 3) Constitutional Affairs, 4) Finance, Budget and Audit, 5) Religious Matters and Religious Education, 6) Communications.

Panel reports were presented at sessions IV, V, and VI of the NRA and were approved as presented, with minor changes.

The last session of the NRA convened on Friday, May 15th, at 2:30 p.m. At the conclusion of all the meetings and sessions, the Tivan thanked all the members for their participation. The Prelate then brought the convention to its conclusion commenting that the labors of the Executive Council should now be focused on turning words into deeds and in the direction of bringing a new vitality, new spirit and new vision into the life of the Prelacy.

In the evening of that day, the delegates and over 300 guests gathered for a farewell banquet at the Sheraton Lincoln. During the evening's festivities, the Prelate, Bishop Mesrob Ashjian; Mr. Teshoian, Chairman Ex. Council; Rev. Vazken Bekiarian, Pastor, Holy Trinity Church, Worcester,; and Mr. Aram Paraghamian, Chairman, Board of Trustees, addressed the delegates and guests.

Four outstanding members of the Worcester community were singled out for special commendation by the Bishop, who presented plaques to each. The following received awards: Mr. Srab Andonian; Mr. Garabed Charles Babigian; Mrs. Hnazant Vartanian (and her deceased husband, Archdeacon Krikor Vartanian); and Mr. Vazken Depoyan.

MAN OF THE YEAR

Dr. Hampartzoum Kelikian was elected Man of the Year. Since he could not attend due to his recent operation, Mr. Nerces Chitjian of Chicago received the award on his behalf.

A musical program was also presented by Mrs. Vanessa Mardirosian-Ovian singing, accompanied by Mrs. Parouhi Boyajian.

The banquet came to a close with the Prelate's enthusiastic speech, followed by the singing of "Cilicia" by the entire gathering.

ԽԱՉԻԿ ՆԵՏՈՒՐԵԱՆ

Երկուչարթի, 4 Մայսի 1981ին, յետ կարձատեւ հիւանդութեան իր մահկանացուն կնքեց Նիւ Ճըրզիի Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյ Համայնքէն, նախկին Ազգային Երեսփոխան, վաստակաւոր Հոգաբարձու, գրագէտ, գրասէր եւ ղպրոցասէր անզուգական Հայ՝ Խաչիկ Նետիւրեանը։

Հանդուցեալը ծնած էր Ակնայ մէջ, եւ, տարագրու*թեա*ն ձամբաներէն Հասած Ամերիկա, ուր, յամառ աչխատանքով յաջողած էր ստեղծել իրեն Համար Հանգիստ ու ապահով կեանք։ Բայց, միչտ ալ, անչեղ կերպով կապուած էր հայ կեանքին, եւ անգնահատե– լի ալ եղած է իր ներդրումը Թէ′ մեր Թեմի վերակազմակերպութեան, թէ՝ Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցւոյ կառուցման ժամանակ։ Իր Հոգին սակայն, կը թեւածէր կորսուած հայրենիքին վրայ, եւ երջանիկ էր, որ կրցած էր վերադառնալ այնտեղ, ուր լոյսին բացած էր իր աչքերը, եւ իր տպաւորութիւններն ալ գրին յանձնած՝ «Հին Կարօտներու Ճամբով» կոթողական հատորով։ Այստեղ՝ իր հայրենաբաղձ հոգին կը Հրճուէր եկեղեցւոյ կից «Նարեկ» վարժարանով, որուն խնամակալութեան պատուոյ նախագահը մնաց մինչեւ մահ ։

Ցուղարկաւորութեան կարգր տեղի ունեցաւ Չորեջչարնի, 6 Մայիս 1981ին, Րինֆիլտի Սրբոց Վարղանանց Եկեղեցւոյ մէջ, նախագահութեամբ Տ. Վահրին Աւագ ՔՀնյ․ Շիրինեանի եւ Տ․ Մուչեղ Աւագ ՔՀՆյ․ Տէր Գալուստեանի։ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը , իր դամբանականին մէջ վեր առաւ հանգուցեալին արժանիքները, ցաւակցութիւն յայտնեց յանուն Վե-Հափառ Կաթողիկոսներուն եւ Ազգային իշխանու*թեանց* , եւ ներկայացուց Ազգային Առաջնորդարանի յատուկ բլաքը՝ ի գնաՀատութիւն Խաչիկ Նետիւրեանի ազգանուէր եւ կրթանուէր գործունէութեան, զոր յանձնեց Հանգուցեալի այրիին։

Խաղաղութիւն իր Հոգիին, եւ U· Հոգւոյ մխիթարութիւնը իր այրիին, տիկին Տիգրանուհի Նետիւրեանին, եւ իր Հարազատներուն՝ Տէր եւ Տիկին Հերի եւ Լիլիըն Նետիւրեաններու, Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցւոյ համայնքին եւ իր անհամար բարեկամնե-